

Til
KMD

Vår dato
12.12.14

Vår referanse

Deres dato
13.10.14

Deres referanse
14/6106-3

Vår saksbehandler
LF

Høring - forslag til endringer i offentlighetslovens regler om viderebruk

IKT-Norge leverer med dette høring på *Gjennomføring av Europaparlamentets og rådets direktiv 2013/37/EU av 26. juni 2013 om viderebruk av offentlig informasjon*. Vi begrenser oss til å kommentere enkelte artikler i forslaget, samt gi synspunkter der departementet ber om konkrete innspill. Forøvrig knytter vi noen generelle betraktninger til viderebruk av offentlig informasjon i Norge. Vi viser forøvrig til tidligere høringsinnspill vi har levert om tilgang til offentlig informasjon.

IKT-Norge oppfatter ikke at Endringsdirektivet vil innebære store forandringer i tilgangen til offentlig informasjon i Norge. Tilgangen er allerede regulert gjennom offentlighetsloven, som går lenger enn både Viderebruksdirektivet og Endringsdirektivet. Presiseringene i Endringsdirektivet er likevel viktige, fordi de sier noe om at det på Europeisk nivå er fokus på å gjøre tilgangen enklere for de som ønsker å viderebruke og verdioke offentlig informasjon. Vi synes departementets vurderinger er gode, og støtter hovedlinjene i høringsnotatet.

Innledningsvis vil vi gjerne gjenta IKT-Norges prinsipielle standpunkter til åpne offentlige data:

- Data som er fremskaffet i regi av det offentlige, tilhører offentligheten, og skal tilgjengeliggjøres.
- Offentlige data skal være gratis.
- Det skal ikke heftes begrensninger på viderebruk av data, så lenge det skjer innen rammene av norsk lov.
- Statens ansvar er å tilgjengeliggjøre data når de er produsert, ikke å sammenstille data i form av tjenester eller informasjonspakker. Verdiøkning og utvikling av løsninger basert på data skal overlates til aktører og personer utenfor staten.
- Data skal tilgjengeliggjøres "by default", dvs automatisk, og i sammenheng med at dataene blir til.

Vi har noen kommentarer til kapittel 4. *Særlige rettslige temaer*. Vi støtter i hovedsak departementets vurderinger rundt temaene behandlet her, men ønsker å knytte følgende enkle kommentarer til punktene angitt:

4.2. IKT-Norge er opptatt av at personvern står sentralt og at man skal ha tillit til at personopplysningsloven overholdes i både digitale og analoge løsninger. Sammensetting og viderebruk av data skal alltid skje innen rammene av norsk lov. Da gjelder det så klart at personopplysningsloven følges.

Det vi imidlertid opplever gang på gang, er at hensynet til personvern brukes som begrunnelse for ikke å tilgjengeliggjøre data. Dette gjelder også i tilfeller der personvernet åpenbart ikke er utfordret. Det er krevende for brukere å gå i konstant diskusjon med offentlige databesittere om et så komplekst tema som personvern. Brukeren av data har ansvaret for å følge norsk lov (inkludert personopplysningsloven). En eventuell frykt for at brukere teoretisk sett kan utvikle løsninger som bryter norsk lov må ikke få den konsekvens at hele samfunnet blir berøvet tilgang til data. Det blir som å stanse salget av olje (et annen nasjonal råvare) fordi noen kunne komme til å bruke det som ingrediens i ulovlig sprengstoff.

4.3 IKT-Norge er opptatt av at data som er finansiert av skattebetalerne og fremskaffet av det offentlige, tilhører samfunnet. Det offentlige bør ikke hevde opphavsrett til offentlig informasjon. Der norsk lov eventuelt åpner for opphavsrett, bør virksomhetene det berører likevel tillate viderebruk uten begrensninger.

Om gjennomføring av direktivet:

Departementet ber om innspill på hvorvidt det er behov for å styrke klagemulighetene for viderebruk. På dette området ser vi at offentlige virksomheters praksis i forhold til tilgjengeliggjøring er så varierende at

det kan være behov for å styrke brukerens klagemuligheter. IKT-Norge støtter derfor ideen om et eget klageorgan.

Distribusjon av offentlige data skal ikke fungere som en kilde til finansiering av offentlige virksomheter. Det er positivt at endringsdirektivet innskrenker anledningen til å ta betalt for data til kun å inndekke kostnader ved reproduksjon og distribusjon av data. Denne begrensningen bør være absolutt, og vi velger derfor å ikke kommentere unntak fra marginalkostregelen.

IKT-Norge mener videre på prinsipielt grunnlag at utvikling av løsninger og tjenester skal utvikles av markedet. Når offentlige virksomheter selv utvikler løsninger som gis bort eller selges i markedet ødelegger det naturlige markedsmekanismer, sunn konkurranse, og forutsigbare rammevilkår.

Med basis i bred tilgang og fri viderebruk av offentlige data, samt en offentlig sektor som er seg bevisst sin rolle som dataprodusent og -distributør, vil forholdene ligge til rette for et mangfold av gode digitale tjenester.

Med vennlig hilsen

IKT-Norge

Liv Freihow

Direktør næringspolitikk